

LESDOELEN

De leerlingen nodigen een leraar van een zaakvak (of een leerling die een ander praktijkvak volgt) uit in een praktijkles. In die les zullen de leerlingen een basishandeling uit hun praktijkvak uitleggen zodat de leraar (of de medeleerling) zelfstandig een bepaalde praktijkhandeling kan uitvoeren. Als ondersteuning maken de leerlingen ook een schriftelijk stappenplan met foto's.

Leerplandoelen: de leerlingen spreken en schrijven doelgericht; de leerlingen nemen doelgericht deel aan mondelinge interactie.

SITES, BENODIGDHEDEN EN MATERIALEN

- Checklijst met aandachtspunten voor een duidelijk stappenplan

BEGINFASE VAN DE LES

Je kan de les beginnen door de voorkennis van de leerlingen op te roepen. Vragen die je hier kan stellen zijn: Wat is een basishandeling die je zou kunnen leren aan een zaakvakleraar of een leerling uit een ander praktijkvak? Wat leerden jullie in het begin van de praktijklessen? Hoe heeft de leraar dat toen uitgelegd? Wat moet je zeker vertellen als je daar uitleg over wil geven? Wat zou je zeker willen fotograferen? Welke woorden kennen die leraar of leerling nog niet omdat ze specifieke vaktaal zijn voor jullie?

Daarna kiezen de leerlingen wat ze zullen aanleren aan de zaakvakleraar of leerling uit ander praktijkvak. Nadat de leerlingen het doel van de instructie hebben bepaald, vragen ze de praktijkleerkracht om de uitleg nog eens aan hen uit te leggen zoals die dat destijds deed toen de leerlingen nog starter waren. Ze noteren achteraf wat belangrijk was in die uitleg en wat ze in hun eigen instructie willen overnemen.

MIDDENFASE VAN DE LES

Voor deze opdracht werken de leerlingen in duo's. Ze vergelijken eerst wat ze opschreven over de uitleg van hun eigen praktijkleraar. Daarna bepalen ze welke foto's nodig zijn voor het stappenplan op papier en werken dat stappenplan uit met korte teksten bij de foto's. Om te controleren of het stappenplan duidelijk is, proberen ze het eerst uit door de praktijkhandeling uit te voeren aan de hand van hun instructiefiche. Hierna verbeteren ze de instructie waar nodig en maken ze een spiekbriefje dat ze mogen gebruiken tijdens het spreken. Eventueel kan je de leerlingen een laatste keer laten oefenen.

EINDFASE VAN DE LES

Nu is het tijd voor het echte werk. De leerlingen geven hun instructie aan een leerkracht van een zaakvak (of een medeleerling) tijdens de praktijkles. De leerlingen geven uitleg bij hun instructiefiche en ondersteunen de leraar (of leerling) tijdens de uitvoering. Achteraf geeft de leraar (of leerling) feedback over wat goed was aan het stappenplan en de instructie en waar ze eventueel nog duidelijker konden zijn. Deze feedback moeten de leerlingen noteren zodat ze duidelijk kunnen uitleggen waar ze de volgende keer rekening mee moeten houden.

De inspiratiefiche is uiteraard geen afgewerkte les. De vragen hieronder helpen je om vanuit deze inspiratiefiche een les te ontwerpen voor jouw leerlingen volgens de principes van effectieve didactiek.

VOORBEREIDING

DOELGERICHT WERKEN

Wat wil je dat er blijft plakken bij je leerlingen na deze les?

Aan welke leerplandoelen werk je?

Hoe kadert het lesdoel binnen een groter geheel?

BEGINSTUATIE

Welke voorkennis hebben je leerlingen?

Wat deden de leerlingen al rond die vaardigheid of dat thema?

ORGANISATIE

Welke materialen/lokaalopstelling/groepsindeling ... heb je nodig?

BEGINFASE

DOEL

Hoe zorg ik dat het lesdoel en de succescriteria duidelijk zijn voor de leerlingen?

Zien leerlingen de integratie van dit doel in het grotere geheel?

VOORKENNIS

Hoe roep je voorkennis op bij alle leerlingen?

Welke acties onderneem je voor leerlingen met minder voorkennis?

Gebruiken je leerlingen eerder geleerde strategieën?

MOTIVATIE

Hoe motiveer je je leerlingen voor je les?

Hoe motiveer je je leerlingen om hun grenzen te verleggen?

Krijgen je leerlingen keuzes en verantwoordelijkheid (voor hun leerproces)?

MIDDENFASE

INSTRUCTIE / PROBLEEMSTELLING

Met welke voorbeelden verduidelijk je je instructies?

Hoe verduidelijk je moeilijke begrippen waarvan je wilt dat leerlingen ze kennen?

BEGELEID INOEFENEN: STRATEGIEËN INOEFENEN / MODELING

Hoe model je de aanpak voor opdrachten? En hoe bouw je die ondersteuning af?

Wat doe je voor leerlingen die de strategieën nog niet zelfstandig toepassen?

Welke ondersteuning bied je aan leerlingen met taalmoeilijkheden?

ACTIVEREN EN INTERACTIE STIMULEREN

Hoe zorg je dat zoveel mogelijk leerlingen tegelijkertijd actief leren?

Hoe bevorder je interactie tijdens de les?

CONTROLE VAN BEGRIP

Welke korte checks voorzie je om na te gaan of de leerlingen de geziene leerstof beheersen?

EINDFASE

Hoe krijgen je leerlingen zicht op hun groei?

Hoe kunnen je leerlingen aantonen dat ze de doelen bereikt hebben?

Wanneer en hoe bouw je verder op deze les?